

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ВИВЧЕННЯ
ПРОБЛЕМ ЗЛОЧИННОСТІ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. В. СТАШИСА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради НДІ ВПЗ імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України протокол № 3 від 06.05.2022 р.

Директор

Владислава БАТИРГАРЕЄВА

СИЛАБУС

**ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ
У СУДОЧИНСТВІ ВІДПОВІДНО ДО
МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ**

ВИКЛАДАЧІ	
<i>Авдєєва Галина Костянтинівна</i> , провідний науковий співробітник лабораторії «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю» НДІ ВПЗ імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник.	
Контактний телефон	+38 057 706-02-91 (роб.)
E-mail	gkavdeeva@ukr.net
Назва освітньо-наукової програми	Право
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	08 Право, 081 Право
Статус дисципліни	Дисципліна циклу вільного вибору аспіранта вибіркової компоненти, викладається у 3 та 4 семестрах II курсу в обсязі 4 кредитів
МОВА ВИКЛАДАННЯ	Українська

<p>ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	<p>Консультації навчальної дисципліни відбуваються: <i>аудиторні консультації</i> – аудиторія № 311 згідно з графіком консультацій; <i>онлайн консультації усні</i> – через Zoom за попередньою домовленістю з викладачем. Для погодження часу онлайн консультації слід писати Авдєєвій Г.К. на електронну пошту або телефоном. <i>онлайн консультації письмові</i> – через Google classroom, створений для дисципліни «Використання спеціальних знань у судочинстві у відповідності до міжнародних стандартів», у режимі 24/7 надсилаються письмові запитання до викладача та/або виконані письмові роботи.</p> <p>Пропуск занять: Для відпрацювання пропущених занять, узгодження виду відпрацювання та ін. питань слід звернутись до Авдєєвої Г.К. на електронну пошту, через Google classroom або телефоном</p>
<p>ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ</p>	<p>Прослуховуючи цей курс, здобувачі погоджуються виконувати вимоги принципів академічної доброчесності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розв'язувати всі завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб; - надавати для оцінювання лише результати власної роботи; - не вдаватися до кроків, що можуть у нечесний спосіб покращити власні результати навчання чи погіршити/покращити результати інших здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; - ні в який спосіб не публікувати відповіді на питання, що ставляться в рамках навчальної дисципліни для оцінювання знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.
<p>МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ</p>	<p>Надання здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії необхідного обсягу спеціальних юридичних знань щодо використання спеціальних знань у різних видах юридичної діяльності в умовах інтеграції правової системи України до системи законодавства країн-членів Європейського Союзу, що сприятиме розвитку професійного мислення, вдосконаленню навичок щодо здатності самостійного прийняття рішень та орієнтації у зазначеній галузі знань в умовах реалізації наукової діяльності та діяльності, пов'язаної з подальшою практичною роботою у галузі боротьби зі злочинністю.</p>
<p>ФОРМАТ КУРСУ</p>	<p>Форма навчання – денна / заочна.</p>
<p>ФОРМИ І ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ</p>	<p>Види навчальних занять: лекції, практичні і</p>

ЗАНЯТЬ	семінарські заняття, індивідуальна робота, індивідуальні консультації, елементи дистанційного навчання, проміжний та підсумковий контроль.
ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА	<ul style="list-style-type: none"> – вивчення додаткових нормативних і літературних джерел щодо розв’язання проблем використання спеціальних знань у судочинстві України та інших країн; – участь у наукових заходах, тематикою яких є, зокрема, проблеми використання спеціальних знань у судочинстві; – підготовка наукових доповідей та їх презентація з проблемних питань використання спеціальних знань у судочинстві відповідно до міжнародних стандартів; – написання наукових есе, рефератів, наукових оглядів, контрольних робіт, статей та тез наукових доповідей з окремих проблем використання спеціальних знань у судочинстві; – узагальнення юридичної практики, необхідної для аналізу і розв’язання наукових проблем у галузі судової експертизи; – інші форми індивідуальної роботи за узгодженням з викладачем.
ФОРМИ КОНТРОЛЮ	Проміжний контроль – у формі заліку, підсумковий контроль – у формі екзамену
ПРЕРЕКВІЗИТИ	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань з філософії та основ науково-дослідної діяльності.
НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ	Мультимедійне обладнання, комп’ютерне забезпечення з виходом в мережу Інтернет, мікроскопи та інша експертна техніка для проведення практичних занять.
ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	<p>За результатами освоєння навчальної дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі <i>результати навчання</i>.</p> <p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - про етапи становлення, ознаки та функції спеціальних знань як засобу встановлення істини у різних видах судочинства та описати основні проблеми сучасності у залученні обізнаних осіб до судочинства та рецензування висновків експерта із демонстрацією впливу результатів такої діяльності на подальший розвиток правосуддя в цілому та розуміння сутності базових наукових основ використання спеціальних знань у змагальному судочинстві, зокрема; - про особливості організаційного та методологічного рівнів використання спеціальних знань у судочинстві та роль науковців у розробці концептуальних засад діяльності обізнаних осіб

для розв'язання завдань щодо реалізації прав осіб на справедливе правосуддя;

- щодо положень нормативно-правової бази про використання спеціальних знань в Україні та показати специфіку організації цієї діяльності у передових зарубіжних країнах;

- про процес організації роботи обізнаних осіб, включаючи й експериментальні дослідження, із розкриттям евристичного потенціалу системи дослідницьких підходів і методів та визначенням напрямів і перспектив використання сучасних досягнень науки і техніки у нових видах спеціальних знань;

- про теоретичні основи використання спеціальних знань в умовах змагального судочинства в Україні та інших країнах.

Уміння:

- самостійно проводити аналіз переваг і недоліків різних методологічних підходів до розроблення наукових основ вчення про спеціальні знання, генерувати або розвивати наукові ідеї, категорії, нові завдання тощо та обирати традиційні й інноваційні теоретико-методологічні підходи до їх розв'язання;

- легко орієнтуватися в системі нормативно-правових і методологічних засад використання спеціальних знань, а також застосовувати пізнавальний потенціал системи методів наукового пізнання для розв'язання існуючих та перспективних завдань, які вирішуються обізнаними особами;

- ґрунтовно оцінювати стан та перспективи розв'язання наукових проблем у галузі використання спеціальних знань, будувати типовий алгоритм їх вирішення та прогнозувати у зв'язку із цим найбільш реалістичні результати;

- самостійно здійснювати підготовку до залучення експерта, спеціаліста, викладача, експерта з питань права, обирати конкретну обізнану особу, формулювати їй питання;

- критично оцінювати висновок експерта та спеціаліста як джерела доказів, висловлювати свої міркування щодо його допустимості, достовірності і об'єктивності, виявляти процесуальні недоліки і помилки у висновках експерта та факти відхилення від експертних методик;

- самостійно проводити оцінку результатів порівняльного дослідження найбільш поширених об'єктів судової експертизи за їх загальними і окремими ознаками, здійснювати оцінку отриманих результатів;

- ефективно користуватися нормативно-правовими

	і методичними матеріалами під час використання спеціальних знань у різних видах судочинства України.	
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ		
Змістовний блок I:		
Використання спеціальних знань в юридичній діяльності		
Лекція	<i>ТЕМА № 1.</i> Теоретичні та правові засади використання спеціальних знань у професійній діяльності юриста	2
Лекція	<i>ТЕМА № 2.</i> Обізнані особи та їх правовий статус	2
Лекція	<i>ТЕМА № 3.</i> Напрями використання спеціальних знань у юридичній діяльності	2
Практичне заняття 1	Спеціальні знання: сутність та форми їх використання в судочинстві	2
Практичне заняття 2	Окремі види спеціальних знань	2
Змістовний блок II:		
Наукові основи судової експертизи		
Лекція	<i>ТЕМА № 4.</i> Предмет, об'єкти та завдання судової експертизи	2
Лекція	<i>ТЕМА № 5.</i> Методи і методики практичної експертної діяльності	2
Лекція	<i>ТЕМА № 6.</i> Процесуальна регламентація судово-експертної діяльності в Україні	2
Практичне заняття 3	Призначення судової експертизи (залучення експерта)	2
Практичне заняття 4	Порядок оформлення результатів судової експертизи	2
Змістовний блок III:		
Класифікація судових експертиз		
Лекція	<i>ТЕМА № 6.</i> Основи класифікації судових експертиз за різними підставами	2
Лекція	<i>ТЕМА № 7.</i> Криміналістична експертиза: сутність та види	2
Практичне заняття 5	Експертиза матеріалів, речовин та виробів (матеріалознавча експертиза)	2
Лекція	<i>ТЕМА № 8.</i> Сучасні можливості та перспективи розвитку судової експертизи в Україні	2
Практичне заняття 6	Нові види судових експертиз	2
Змістовний блок IV:		
Використання спеціальних знань у різних видах судочинства		
Лекція	<i>ТЕМА № 9.</i> Сучасні можливості використання спеціальних знань у змагальному судочинстві	2
Практичне заняття 7	Використання спеціальних криміналістичних знань у відповідності до міжнародних стандартів	2
Лекція	<i>ТЕМА № 10.</i> Використання спеціальних знань стороною захисту у змагальному судочинстві	2
Лекція	<i>ТЕМА № 11.</i> Оцінка висновку експерта як джерела доказів у змагальному судочинстві в Україні та інших країнах	2
Практичне заняття 8	Оцінка достовірності висновку експерта	2

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ		
Форми освітнього процесу, які передбачають оцінювання здобувача	3-й семестр	4-й семестр
<i>Аудиторна робота</i>	20	20
<i>Індивідуальні завдання</i>	10	

<i>Контрольні заходи</i>	Проміжний контроль у формі семестрового заліку	зарах/незарах	-
	Підсумковий контроль у формі екзамену	-	50
Разом:			100

ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Види занять	Кількість балів відповідно до виду заняття (за один вид заняття)	Критерії оцінювання
<i>Семінарські заняття під час аудиторної роботи</i>	5	відмінний рівень засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	4	добре засвоєння матеріалу з теми, але є незначні помилки
	3	задовільний рівень засвоєння матеріалу з теми, суттєві і у значній кількості помилки
	2	поганий рівень засвоєння матеріалу з теми, значна кількість недоліків
	1	мінімальний рівень засвоєння матеріалу з теми, але достатній для оцінювання
	0	поверхневий рівень засвоєння матеріалу з теми, велика кількість помилок
<i>Індивідуальні завдання</i>	9-10	глибоке знання проблем, пов'язаних із темою завдання (дослідження), вільне володіння матеріалом, вміння самостійно і творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні висновки
	7-8	в роботі розкрито основні положення теми завдання (дослідження), але є деякі неточності у викладеному матеріалі, теоретичні поняття недостатньо підтверджені фактичними даними
	5-6	основні положення теми завдання (дослідження) розкрито, але деякі питання висвітлено не в повному обсязі та не має підтвердження теоретичних понять фактичними даними, відсутній творчий підхід до дослідження

	3-4	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, з великою кількістю суттєвих помилок, відсутні самостійні висновки		
	1-2	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, взагалі відсутні висновки, вбачається доволі слабе знання предмета дослідження		
	0	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, вбачається відсутність самостійності дослідження		
<u>Контрольні заходи:</u>				
- проміжний контроль у формі семестрового заліку	зарах	теоретичний матеріал засвоєно на рівні, достатньому для самостійних висновків		
	незарах	теоретичний матеріал не засвоєно взагалі, відсутність уявлення про предмет навчальної дисципліни		
- підсумковий контроль у формі екзамену	50	- всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у науково-дослідній роботі		
	40	- достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей; - здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для науково-дослідної роботи		
	30	- знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; - помилки у відповіді на екзамені за наявності уявлення про шляхи їх самостійного усунення		
	20	- знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; - помилки у відповіді на екзамені при відсутності уявлення про шляхи їх самостійного усунення		
	10	- прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - помилки та суттєві неточності у відповіді на екзамені		
	0	- відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - відсутність очікуваних результатів навчання.		
ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS				
Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за націона-	Оцінка за 100-бальною	Рівень компе-

		льною шкалою	шкалою, що використовується в Інституті	тентності
A	ВІДМІННО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії має всебічні знання в межах вимог навчальної програми, уміє формулювати висновки на основі отриманих знань, обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, творчої діяльності, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань.	5	90-100	Високий
B	ДУЖЕ ДОБРЕ. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії добре володіє вивченим матеріалом з дисципліни в межах вимог навчальної програми, намагається формулювати світоглядні та методологічні висновки на основі отриманих знань, обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань. Водночас відповідь має певні неточності.	4	80-89	Достатній
C	ДОБРЕ. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії виявляє знання в межах вимог навчальної програми. Робить спроби формулювати світоглядні й методологічні висновки на основі отриманих знань. Уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за зразком. Водночас відповідь є недостатньо осмисленою, має помилки і неточності.		70-79	
D	ЗАДОВІЛЬНО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії відтворює частину навчального матеріалу і виявляє здатність формулювати висновки на основі	3	65-69	Середній

	отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки.			
Е	ДОСТАТНЬО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, відтворює значну його частину на репродуктивному рівні. Відповідь має суттєві помилки.		60-64	
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО (з можливістю повторного складання семестрового контролю). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії відтворює незначну частину навчального матеріалу виявляє слабку здатність формулювати висновки на основі отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.	2	35-59	Низький
F	НЕЗАДОВІЛЬНО (з повторним обов'язковим вивченням залікового кредиту). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.		34 і менше	
Орієнтовний перелік питань до екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спеціальні знання: сутність і зміст. 2. Форми використання спеціальних знань у судочинстві. 3. Використання спеціальних знань у різних видах юридичної діяльності. 4. Види обізнаних осіб, їх процесуальний статус. 5. Порядок залучення експерта у кримінальному провадженні. 6. Залучення спеціаліста до проведення слідчих дій. 7. Напрями використання спеціальних знань адвокатом (захисником) та їх мета. 8. Використання спеціальних знань у непроцесуальній формі. 9. Порядок рецензування висновків експерта в Україні. 10. Використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві. 11. Природа судової експертизи. 12. Предмет судової експертології. 13. Предмет судової експертизи. 			

	<ol style="list-style-type: none"> 14. Висновок експерта та його кримінально-процесуальне значення . 15. Категорії завдань судової експертизи. 16. Поняття та види експертизи матеріалів, речовин та виробів. 17. Предмет судової балістичної експертизи. 18. Структура висновку експерта . 19. Предмет техніко-криміналістичного дослідження документів. 20. Алгоритм вирішення ідентифікаційних завдань судової експертизи. 21. Об'єкти судово-експертного дослідження. 22. Права і обов'язки судового експерта. 23. Права і обов'язки спеціаліста. 24. Поняття та види трасологічних експертиз. 25. Межі компетенції судової експерта. 26. Судово-експертна (дослідницька) фотозйомка, її значення. 27. Завдання судової трасологічної експертизи. 28. Алгоритм вирішення діагностичних завдань судової експертизи. 29. Класифікація методів судової експертизи. 30. Виявлення і фіксація слабовидимих і невидимих слідів рук. 31. Завдання судової експертизи об'єктів авторського права. 32. Криміналістична ідентифікація в судовій експертизі. 33. Спеціальні методи судової експертизи. 34. Поняття почеркознавчої та авторознавчої експертиз. 35. Права і обов'язки спеціаліста. 36. Ідентифікаційні ознаки об'єктів судової експертизи. 37. Дослідження холодної зброї та залишених нею слідів. 38. Об'єкти і завдання матеріалознавчої експертизи. 39. Оцінка висновку експерта. 40. Експертиза відео- та звукозапису, її об'єкти та завдання. 41. Структура загальної методики судової експертизи. 42. Фіксація результатів судово-експертного дослідження. 43. Методи формальної логіки в дослідженнях судового експерта і спеціаліста. 44. Процесуальний статус судового експерта в Україні. 45. Процесуальний статус спеціаліста у кримінальному провадженні. 46. Підстави та порядок використання спеціальних знань стороною захисту у різних видах судочинства. 47. Процесуальна регламентація права сторони захисту на самостійне залучення незалежного експерта. 48. Залучення спеціаліста стороною захисту у змагальному судочинстві. 49. Експерт з питань права, його процесуальний статус і повноваження. 50. Процесуальний статус спеціаліста та перекладача. 51. Незалежне рецензування висновку експерта і спеціаліста у країнах-членах ЄС. 52. Оцінка висновку експерта і спеціаліста як джерел доказів в Україні. 53. Правові позиції Європейського суду з прав людини щодо незалежного рецензування висновку експерта. 54. Реєстр атестованих судових експертів, його функції. 55. Порядок обрання судового експерта в країнах-членах ЄС.
--	---

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна:

1. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. Наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2018. Т. 20: Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія. 952 с.
2. Експертизи у кримінальному провадженні: наук.-практ. посіб. / М. С. Туркот, Н. В. Нестор, А. В. Столітній та ін. Київ: Норма права, 2020. 308 с.
3. Судові експертизи в процесуальному праві України. Навчальний посібник / Н. В. Нестор, О. Г. Рувін та ін. Київ: Ліра-К, 2019. 424 с.
4. Тищенко В. В., Ріпенко А. І., Самойленко О. А. Судові експертизи у кримінальному провадженні. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2021. 152 с.
5. Тертишник В. М., Варава В. В., Сачко О. В. Судова експертологія. Підручник. Харків : Право. 2021. 280 с.

Допоміжна:

1. Столітній шлях судової експертизи в Україні. 1918–2018 рр. / Харків. НДІ суд. експертиз ім. М. С. Бокаріуса ; за ред. О. М. Ключова. Харків : Золоті сторінки, 2018. 335 с.
2. Науково-технічне забезпечення слідчої діяльності в умовах змагального кримінального провадження: монографія / В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.М. Шевчук та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька. В. М. Шевчука. Харків : Вид. «Право», 2021. 260 с.
3. Авдєєва Г. К. Оцінка достовірності висновку експерта як джерела доказів в Україні та в інших країнах: порівняльно-правовий аналіз. Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфу та спеціальних знань в юридичній практиці: Електронне наукове фахове видання / [редкол.: Назаров О. А. (голов. ред.) та ін.]. Київ, 2021. № 2 (21). С. 55-71. URL: <https://cutt.ly/EWR0KM2>. Друкована версія статті: <https://cutt.ly/IWR2tr1>
4. Авдєєва Г. К. Місце судової експертизи у науково-технічному забезпеченні слідчої діяльності в умовах змагального кримінального провадження. Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. праць / редкол.: В.І. Борисов та ін. Вип. 41. Харків: Право, 2021. С. 88-93.
5. Журавель В. А., Авдєєва Г. К. Проблеми використання спеціальних медичних знань при встановленні фактів катувань / Єдиний медичний простір України; правовий вимір : монографія / за заг. ред. С. Г. Стеценка. Харків : Право, 2022. С. 579-584.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини – <http://www.echr.coe.int>
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України № 4651-VI від 13.04.2012. Редакція від 14.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
3. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України № 1618-IV від 18.03.2004. Редакція від 13.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
4. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України № 1799-XII від 06.11.91. Редакція від 16.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>

	<p>5. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України № 2747-IV від 06.07.2005. Редакція від 15.08.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15</p> <p>6. Про судову експертизу: Закон України № 4038а-ХІІ від 25.02.94. Редакція від 01.01.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text</p> <p>7. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: затв. наказом М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5. Редакція від 02.02.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text</p> <p>8. Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України: затв. наказом М-ва внутрішніх справ № 1343 від 03.11.2015 р. Редакція від 29.01.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text</p> <p>9. Авдєєва Г. К. Використання окремих видів спеціальних знань у юридичній діяльності: відео-лекція. (2020). URL: https://www.youtube.com/watch?v=HeSUvYJCX6U</p> <p>10. Авдєєва Г. К. Особливості застосування спеціальних знань у професійній діяльності адвоката (захисника): відео-лекція. (2020). URL: https://www.youtube.com/watch?v=yeUSxp0nGhc</p>
--	---